

Kollektivtrafikförvaltningen
Anette Lennqvist
Utvecklingsstrateg

Datum
2022-03-25

Diariennr

Ert datum
2020-12-03

Er beteckning

YTTRANDE KRING NÄMNDINITIATIV GÄLLANDE MINDRE SKADEUTSATTA BUSSKURER

Jenny Landernäs, Gunnar Björnstad och Niclas Dimander, samtliga (M) lämnade vid kollektivtrafiknämndens sammanträde 2020-12-03 nämndinitiativ med följande förslag:

- Att uppdra till förvaltningen redovisa hur hållplatser kan utformas för att minska skadegörelse samtidigt som hänsyn tas till trygghet och ekonomiska effekter.

Yttrande

Det är många aktörer involverade i planering och utförande av kollektivtrafiken i Västmanland. Planering, byggande och underhåll av hållplatser, bytespunkter, knutpunkter och resecentrum sker i samverkan mellan kommuner, Trafikverket och Kollektivtrafikförvaltningen. I samrådet föreslås placering och utformning av hållplatserna. I Region Västmanlands antagna riktlinje "Utformning av busshållplatser och infrastruktur för busstrafik" beskrivs kriterierna för busshållplatsers utformning.

Begreppet trygghet är en sammansatt företeelse vilken avspeglar individens upplevelse av sin egen säkerhet. Upplevelsen innebär alltid en bedömning och inbegriper värderingar, tolkningar, individens mentala bilder, erfarenheter, sociala förutsättningar och det fysiska rummets utformning.

I länet finns cirka 2139¹ st hållplatslägen. Totalt har cirka 373¹ st hållplatslägen väderskydd. Väderskydden i Västerås tätort underhåller och ansvarar i nuläget Clear Channel AB för genom avtal, dvs de tar kostnaden för underhåll och reparationer, vilket är cirka 165¹ st hållplatslägen med väderskydd. Övriga väderskydd i länet ägs och underhålls av Kollektivtrafikförvaltningen genom upphandlad entreprenör, Edéns

Förutom det planerade underhållet (exempelvis besiktning, klottersanering, tvätt, elservice, funktionstest mm) utförs olika arbetsinsatser efter avrop, till exempel efter skadegörelse. Arbetsinsatserna ska påbörjas inom 24 timmar samt i normala fall vara avslutade inom 48 timmar från mottagande av avrop.

¹ Uppgivna antal sker med reservation mot löpande uppdateringar i IWA, hållplatsanalys

Skadegörelse vid hållplatser och på dess väderskydd uttrycker sig på olika sätt. Det kan vara krossade glas, klotter samt övrig åverkan på och runt väderskydden. Skadegörelse kan även gestalta sig i att väderskydden skadas av annan trafik, så som av bilar, plogbilar med mera.

I Västmanlands län används glas i väderskydden. Glaskurer upplevs som ett betydligt tryggare alternativ för resenärer. Plåt är inte genomskinligt och det går att gömma sig både i och runt sådana kurer. Det kan upplevas som otryggt att inte se om det finns någon i närheten.

Plåt går lätt att klottra ner. Plast och plexiglas går lätt att repa med vassa föremål. Det gör att med dessa material så leder det snabbt till ofräscha hållplatser som behöver renoveras. Reklam möjligheten på väderskydden i plåt påverkas även.

Bussföraren måste på håll kunna se in i väderskyddet om det finns någon resenär där som väntar på bussen. Speciellt när det är nederbörd. Det fungerar inte med plåt.

Att ta bort väggarna i väderskydden är inte heller ett alternativ då kurlarna inte längre skulle fungera som vindskydd och därmed troligen minska viljan att åka kollektivt. Plåt medför även att väderskyddet inte fungerar optimalt som vindskydd. En annan nackdel med plexiglas är att de får vassa kanter och kan falla ut ur ramarna om någon lyckas trycka ut dem och då falla tungt över människor.

Det finns alternativ på marknaden som tar hänsyn till trygghetsaspekten i relation till hållplatsutformning och väderskydd. Exempel på detta är Hammergeglas och UWSB-paneler (Unbreakable Weather Shelter Basic).

Hammergeglas håller resenären synlig och är 300 gånger starkare än glas. Hammergeglas kostar något mer än vanligt glas, men i gengäld behöver det inte bytas på grund av att rutan krossas eller förstörs av klotter. Ur ett kostnadsperspektiv över väderskyddets livscykel kan Hammergeglas vara en förmånlig investering. UWSB-paneler (Unbreakable Weather Shelter Basic) är ett budgetalternativ och är en billigare panel men utan Hammergeglas specialcoating. Kostnad för anpassning av väderskydd med Hammergeglas beräknas till cirka 20 000 – 25 000 kr per väderskydd.

Att byta glaset, till att börja med, exempelvis i de mest utsatta väderskydden till okrossbart glas kan minska skadegörelse samtidigt som hänsyn tas till trygghet och de fortsatta ekonomiska effekterna av skadegörelse i form av krossat glas.

Förslag till beslut

Nämndinitiativet anses besvarat